

PREDKLADACIA SPRÁVA

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) v súlade s Plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiace jún až december 2021. Predloženým návrhom zákona dochádza k transpozícii Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20. júna 2019 o rámcoch preventívnej reštrukturalizácie, o oddlžení a diskvalifikácii a o opatreniach na zvýšenie účinnosti reštrukturalizačných, konkurzných a oddlžovacích konaní a o zmene smernice (EÚ) 2017/1132 (Smernica o reštrukturalizácii a insolvenčii) (ďalej len „smernica“) do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Vzhľadom na rozsiahlosť a náročnosť úprav v dotknutej oblasti predkladateľ inicioval získanie podpory na úrovni Európskej komisie. Na základe uvedeného Slovenská republika v rámci Programu pre podporu štrukturálnych reforiem z Generálneho riaditeľstva pre podporu štrukturálnych reforiem Európskej komisie získala rozsiahlu podporu na analýzu prijatia zmien v oblasti preventívnej reštrukturalizácie, prostriedkov zvýšenia efektívnosti insolvenčného konania vo všeobecnosti, ako i pre včasné nástroje varovania pre podnikateľov. Na základe tejto podpory Európska komisia vybrala subjekt PWC Slovensko, ktorý realizoval uvedené činnosti, vrátane vykonávania konzultácií so Slovenskou bankovou asociáciou, súdmi a správcami za súčinnosti predkladateľa, pričom predkladateľovi poskytol vypracované odporúčania a analýzy, z ktorých predkladaný návrh zákona vychádza.

V súlade so základnými cieľmi smernice sa tak navrhuje nová právna úprava riešenia situácie podnikateľa – právnickej osoby, ktorému hrozí úpadok z dôvodu hroziacej platobnej neschopnosti, v preventívnom konaní, ktorým sa rozumie verejná preventívna reštrukturalizácia alebo neverejná preventívna reštrukturalizácia. Základným cieľom návrhu zákona je poskytnúť dlžníkom dostatočný priestor na účinnú, efektívnu, rýchlu a transparentnú preventívnu reštrukturalizáciu v počiatočnom štádiu, kedy úpadok „hrozí“, a zabrániť tak úpadku dlžníka a riešeniu jeho situácie niektorým z insolvenčných konaní. Na dosiahnutie tohto účelu sa upravuje aj inštitút tzv. dočasnej ochrany, ktorá reálne poskytuje časový priestor pre účinnú reštrukturalizáciu a dosiahnutie cieľa, ktorý je verejnou preventívnou reštrukturalizáciou sledovaný, pričom súčasne dochádza k zrušeniu dočasnej ochrany upravenej zákonom č. 421/2020 Z. z. o dočasnej ochrane podnikateľov vo finančných ťažkostiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okrem uvedeného návrh zákona upravuje aj tzv. nástroje včasného varovania, ktoré majú slúžiť k včasnému upozorneniu podnikateľa, že je nutné prijatie potrebných a vhodných opatrení smerujúcich k odvráteniu hroziaceho úpadku alebo úpadku.

Vzhľadom na novú právnu úpravu dochádza súčasne k nevyhnutným a potrebným úpravám aj v zákone č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 8/2005 Z. z.“), ako aj v zákone č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“), Civilnom sporovom poriadku, ako aj v ostatných dotknutých právnych predpisoch, pričom sa navrhuje aj právna úprava aktuálnych aplikačných problémov v niektorých dotknutých právnych predpisoch, napr. v Obchodnom zákonníku, v zákone č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K zmenám v zákone č. 8/2005 Z. z. dochádza v súvislosti s riešením zvýšených požiadaviek na odbornosť a nezávislosť správcov tým, že sa zavádza špeciálna správcovská skúška pre správcov, ktorí budú môcť byť ustanovení do obzvlášť náročných konkurzných či reštrukturalizačných konaní, pričom títo správcovia budú vykonávať funkciu aj v tzv. preventívnych konaniach. Transparentný a nezávislý výber odborníkov pre vykonávanie tejto špecifickej správцovskej činnosti má byť zabezpečený prostredníctvom špeciálnej komisie, ktorej členov z radov odborníkov má menovať minister spravodlivosti. K transparentnosti výberu tzv. špeciálnych správcov má prispieť aj zverejnenie zvukového záznamu z tejto špeciálnej správцovskej skúšky. V súvislosti s úpravou týkajúcou sa správcov a zavedením špeciálnej správцovskej skúšky dochádza aj k zmenám v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a zákone č. 548/2003 Z. z. o Justičnej akadémii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súčasne dochádza aj k zmenám, ktorých potreba zavedenia vyplynula z aplikačnej praxe.

V súlade so základnými cieľmi smernice a v súvislosti s navrhovanou právnou úpravou riešenia hroziaceho úpadku jedným z preventívnych konaní dochádza aj k úprave zákona č. 7/2005 Z. z., Obchodného zákonníka a zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Rovnako tak sa v súvislosti so špecializáciou správcov v obzvlášť náročných konkurzných a reštrukturalizačných konaniach a preventívnych konaniach navrhuje úprava osobitnej kauzálnej príslušnosti súdov, a to v súlade s analýzami a odporúčaniami subjektu vybraného Európskou komisiou v rámci Programu pre podporu štrukturálnych reforiem.

Navrhovaná právna úprava prekračuje minimálne požiadavky transpozície smernice tým, že dochádza k transpozícii ustanovení smernice, ktorých transpozícia je pre členský štát dobrovoľná.

Účinnosť predkladaného návrhu zákona sa navrhuje od 1. mája 2022 vo vzťahu k ustanoveniam, ktoré sú nevyhnutne potrebné na to, aby bolo možné v dostatočnom časovom predstihu zabezpečiť naplnenie oddielu špeciálnych správcov v zozname správcov, a aby bolo možné následne týchto správcov ustanoviť do funkcie v príslušných konaniach. Účinnosť čl. I, čl. II, čl. III, čl. IV, čl. V bodov 1 až 3, 5 a 6, čl. VII, čl. VIII a čl. IX bodov 1 až 10, 15 až 28, 30 až 49, § 51 v bode 51 a bod 52 sa navrhuje od 17. júla 2022, a to vzhľadom transpozičnú lehotu a vzhľadom na dostatočnú legisvakačnú dobu.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona bol predmetom riadneho pripomienkového konania a predkladá sa bez rozporov. Legislatívna rada vlády Slovenskej republiky prerokovala návrh zákona na svojom zasadnutí dňa 7. decembra 2021 a odporučila vláde Slovenskej republiky návrh zákona schváliť s pripomienkami.